

Notitie De Aanleg – Huis van de Drentsche Aa

Aanleiding

Het Nationaal Park Drentsche Aa heeft met het [bezoekersmanagementplan 'Levend bezoekersnetwerk Drentsche Aa'](#) (2019) de wens uitgesproken om de mogelijkheid van een bezoekerscentrum te verkennen. In het [Beheer, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan Nationaal Park Drentsche Aa \(2021 - 2030\)](#) is deze wens nogmaals herbevestigd. Zeker nu het onbemande informatiecentrum

'Homanshof' van Staatsbosbeheer in Anloo sinds 2021 definitief is gesloten. Nadrukkelijk is meegegeven om naar een samenwerking met ondernemers te zoeken, zodat er voor het Nationaal Park Drentsche Aa een duurzame exploitatie ontstaat. In tegenstelling tot andere Nationale Parken zal Staatsbosbeheer - zal als grootste terreineigenaar in het Drentsche Aa-gebied - hierin niet het initiatief nemen. Hiervoor ontbreekt de structurele financiering in hun begroting. Via de gemeente Aa en Hunze zijn de beide ondernemers in contact getreden met het Nationaal Park Drentsche Aa. Gaandeweg is verkend hoe deze samenwerking tot stand zou kunnen komen.

Bestuurlijk Overleg 10 maart 2022

In het bestuurlijk overleg van 10 maart 2022 (Gemeente Aa en Hunze, Gemeente Assen, Provincie Drenthe, Staatsbosbeheer en Nationaal Park Drentsche Aa) hebben de ondernemers Arjen Vonck en Pieterjan Kok hun plannen gepresenteerd. Aan het eind van de bijeenkomst is geconcludeerd dat er nog veel moet worden uitgezocht, maar dat de vergadering positief is over dit initiatief en dat het Nationaal Park Drentsche Aa (en partners) daarbij nu moet/wil instappen. Daarvoor zijn de volgende vragen/aandachtpunten/opdrachten meegegeven:

- Een businesscase met open calculatie:
  - o wat is het de ondernemers waard / wat dragen zij bij aan Nationaal Park Drentsche Aa?
  - o Wat krijgt de maatschappij terug voor het geld dat overheden investeren? M.a.w. wat is de verhouding privaat/publiek geld?
  - o Blijft kritisch op de hoogte van jaarlijkse bijdrage in de exploitatie → ook de inzet van vrijwilligers kost geld
- Zorg voor goede balans tussen horeca versus informatie & educatie
- Past het PvE Nationaal Park Drentsche Aa wel in de beschikbare ruimte?
  - o werk in de businesscase iig ook het optimale scenario uit met een extra bijgebouw/kapschuur als 'buitenlokaal' (fasering)
  - o zorg voor een 'overlooplocatie' mocht de parkeerplaats niet toereikend zijn in de toekomst
- Zorg voor een zorgvuldige proces met de omgeving, in gedachte de nieuwe Omgevingswet

Juni 2022

De VV Vastgoed BV (Arjen Vonck) is de nieuwe eigenaar van De Aanleg in Deurze (de acte is d.d. 23 mei 2022 bij de notaris gepasseerd). Samen met zijn compagnon Pieterjan Kok gaan zijn het concept vorm en inhoud geven.

Augustus 2022

Op 23 augustus is de stand van zaken ter plekke in De Aanleg gepresenteerd door de ondernemers i.s.m. het Nationaal Park Drentsche Aa aan de gemeenten Aa en Hunze en Assen, Provincie Drenthe, IVN en Staatsbosbeheer.

Een haalbare en realistische exploitatie

- Exploitatie bezoekerscentrum haalbaar door intensieve samenwerking met horeca → bijdrage kosten vanuit extra 'traffic'
- Ondernemer duo sturend en organisatorisch in de lead / intensief betrokken bij exploitatie
- Gemeenschappelijke balie: 7 dagen per week / centraal punt
- Hoogwaardige kwaliteit van het concept / kwaliteit gedreven
- Risicospreiding door integraal concept en door diverse takken van sport binnen de groep
- Kansrijk concept door synergie, traffic en unieke locatie

Intentieverklaring 'Huis van de Drentsche Aa'

Afgesproken is om in een intentieverklaring de volgende onderdelen op te nemen:

- Introductie hoe partijen elkaar gevonden hebben en willen samenwerken
- Een zekere mate van binding naar elkaar vastleggen
- Fasering / termijn benoemen van deze intentieverklaring
- Doel is opstellen samenwerking overeenkomst met financiële afspreken
- Doel HvdDA: regionale producten / duurzaam uitstraling/bouw (met energielabel ...?) / multifunctioneel: horeca, verblijf, werken en informatie voorziening (door het gehele gebouw/concept)
- Programma van Eisen opnemen – zie ook inbreng vanuit C&E verderop in deze notitie.
- Afbakening financiële afspraken
- Bestuurlijke commitment uitspreken
- Terugval opties voor als het toch niet lukt
- De status van de parkeerplaats Nationaal Park Drentsche Aa beschrijven:
- zakelijk recht (?) gemeente Aa en Hunze ...
- Langdurige/strategische samenwerking voor 10 a 20 jaar
- Drie scenario uitwerken/opnemen: investeringen aan de voorkant in beeld + jaarlijkse exploitatie
- Exploitatie verantwoordelijkheid

De Provincie Drenthe heeft in deze een bijzonder rol. Omdat het Nationaal Park Drentsche Aa geen formele juridische status heeft, treedt de provincie - sinds de instelling - als juridische rechtspersoon namens het Nationaal Park Drentsche Aa.

Zowel VV Vastgoed BV als de Provincie Drenthe maken gebruik van de diensten van Trip Advocaten en daarom is aan hen gevraagd een intentieverklaring op te stellen en deze later om te zetten in een samenwerkingsovereenkomst.

Op te leveren documenten:

- bijlage 1 : uitgangspunten samenwerking
- bijlage 2 : structuur Huis van de Drentsche Aa
- bijlage 3 : programma van eisen
- bijlage 4 : Voorlopig Ontwerp (VO)
- bijlage 5 : scenario's investeringen
- bijlage 6 : onderwerpen Samenwerkingsovereenkomst

Inbreng/beeld van een bezoekerscentrum voor het Nationaal Park Drentsche Aa

(door André Brasse, C&E-coördinator)

Gebiedsbezoekers gaan naar een bezoekerscentrum om zich te oriënteren op de omgeving waar ze zich bevinden. Ze zoeken informatie, willen doorverwezen worden naar interessante locaties meedoen met activiteiten en een deel wil naar het toilet kunnen en iets eten en drinken. **Dus informeren, doorverwijzen en horeca zijn voor mij de belangrijkste onderdelen.**

Balie

De bezoekers komen in het NP Drentsche Aa bezoekerscentrum en worden aangesproken door een NP gastheer / gastvrouw / medewerker, herkenbaar als NP Drentsche Aa ambassadeur en of vrijwilliger (al dan niet in dienst van een andere organisatie). Het personeel heeft de (verkorte) NP Drentsche Aa gastheerschapscursus gevolgd en kan het Drentsche Aa verhaal goed verwoorden en de mensen doorverwijzen. In de weekenden is er altijd een herkenbare NP vrijwilliger in het centrum aanwezig.

Presentatieruimte

De interactieve beleef presentatie (experieruimte) vertelt het **verhaal van het Drentsche Aa gebied** (storyline). Dat kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld thematisch of chronologisch. Je hebt verschillende typen bezoekers, met diverse interesses en die wil je zoveel mogelijk kunnen bedienen. Ik ben zelf gecharmeerd van een **grote centrale 3D gebiedsmaquette** als startpunt van minimaal 2x4 meter. Dat ziet er uit als een ruimtelijke landkaart met (overdreven) reliëf. Zo laat je gelijk de basis van het huidige landschap zien. De beekdalen en ijsstijdruigen komen er mooi in uit. Je geeft in kleuren de huidige landschapsinrichting aan. Op de kaart geef je aan waar je bent en verwijst je naar de beste beleeflocaties in het gebied om bepaalde zaken te bekijken. Denk aan natuurlijke landschapstypen, cultuurhistorische relictten, dorpen en recreatieve activiteiten. Zo kun je mensen sturen naar de locaties waar je ze wil hebben. Je kunt de kaart zo laten maken dat je delen naar buiten kunt trekken (laden) die een dwarsdoorsnede van het gebied laten zien met bijzondere (natuurlijke) verschijnselen zoals bodemopbouw van het landschap, pingoruïnes etc. Daarnaast zijn er diverse digitale mogelijkheden om verdiepende beleefbare informatie te verstrekken dmv 3d, Augmented Reality, QR codes etc.

Rondom de maquette vind je aanvullende informatie over het ontstaan van het landschap (incl. de prachtige landschapsbeelden uit de Biografie), de inrichting ervan door de mens (beek- en esdorpen landschap) in de loop der eeuwen en de situatie nu waarbij alle partners worden meegenomen en meedenken zoals waterschap, waterbedrijf etc.

Multifunctionele ruimte

In het bezoekerscentrum is een multifunctionele NP Drentsche Aa ruimte. Hier kunnen personen (30 lln. Is een schoolklas) terecht. Er is een deur naar buiten zodat deelnemers aan educatieve activiteiten direct van buiten naar binnen kunnen lopen. Dat kunnen onderwijsactiviteiten zijn maar ook andere NP activiteiten zoals kleine educatieve lezingen, startpunt van excursies met introductie, cursussen en trainingen. Er is een opslagruimte, direct bereikbaar vanuit de multifunctionele ruimte waarin educatief materiaal ligt opgeslagen. Aan de wand hangt een grote kaart van het Drentsche Aa gebied en een groot digibord waarop presentaties en lessen worden gegeven. Er is een groot aquarium/waterbak dat gebruikt kan worden voor educatieve water activiteiten. Grote lezingen worden gehouden in de horecaruimte. De ruimte is aangekleed met (beeld)materiaal dat het NP Drentsche Aa verhaal ondersteunt en ingezet kan worden bij diverse activiteiten. (denk aan onze opgezette NP otter en een bever) Deze ruimte wordt ook gebruikt voor bijscholingsbijeenkomsten voor oa de NP gidsen en wordt het thuishonk voor de NP Junior Rangers.

Buitenruimte

De buitenruimte is ingericht als educatieve klimaat adaptieve 'stadstuin' zodat educatieve activiteiten vanuit de multifunctionele ruimte kunnen plaatsvinden. Er is een buitenlokaal waarin voor 30 personen zitplaats is. Hier worden bij goed weer buitenactiviteiten (met schoolklassen georganiseerd en het is startpunt van excursies. De beek stroomt tot aan het bezoekerscentrum en er zijn voorzieningen waardoor buitelessen in en om de beek worden gegeven. Denk daarbij aan een steiger om wateronderzoek vanaf te kunnen doen. In het centrum zijn waadpakken en educatieve materialen voor educatief onderzoek (in opslagruimte). In de buitenruimte is een kleine educatieve tuin waarin planten (en (oude) landbouwgewassen) staan die in het Drentsche Aa-gebied voorkomen en bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit in de regio. Er is een natuurlijke (educatieve) vijver (onderdeel van de beek) met daarin waterplanten die in de beek voorkomen. De buitenruimte is startpunt voor diverse wandelingen en voorzien van enkele educatieve objecten zoals enkele grote (deels gepolijste) zwerfstenen, diverse grondsoorten, etc. waarmee een deel van het NP verhaal kan worden geïllustreerd en of verteld.

Winkel

In de winkel van het bezoekerscentrum worden (verantwoorde) producten verkocht die op een of andere manier een relatie hebben met het NP Drentsche Aa verhaal. Dus geen plastic Donald Duckjes maar producten zoals gemaakt natuurlijke materialen, streekproducten, en specifiek NP Drentsche Aa materialen zoals (te ontwikkelen) T-shirts, ansichtkaarten met NP logo en Drentsche Aa uitgaven waaronder de Biografie en natuurwijzer. Dit kunnen ook producten zijn van onze NP partners. De winkel beheert ook de voorraad NP verkoopmaterialen.

Horeca

In de horeca worden met name streekproducten verkocht, aangevuld met verantwoorde producten van elders. Het personeel heeft een (verkorte) gastheerschapcursus gevolgd zodat zij bezoekers goed te woord kunnen staan en doorverwijzen.

Activiteitenprogramma

In en om het bezoekerscentrum zijn regelmatig NP activiteiten te vinden zoals educatieve activiteiten met scholen, (gastheerschap- en bewoners-) cursussen, trainingen, presentaties en thema-avonden. Het gebouw is tevens startpunt voor een deel van het NP excursieprogramma en aanvullende externe excursieprogramma en bewonersdagen. Ook speciale landelijke dagen en evenementen worden (met partners) vanuit en rondom het bezoekerscentrum georganiseerd zoals dag van het Nationaal Park, landelijke Natuurwerkdag, landelijke opschoondag, jubileumjaren en evenementen zoals kleine symposia.

Vergaderzaal

In de vergaderzaal van het bezoekerscentrum vinden NP vergaderingen plaats van Overlegorgaan, programmteam en werkgroep ECR. De ruimte is voorzien van een digibord met goede geluidsinstallatie zodat hier goed gepresenteerd kan worden. Deze ruimte kan, naast de multifunctionele ruimte, ook voor verschillende NP cursussen en trainingen worden gebruikt die iets meer 'stijl' vragen dan de multifunctionele educatieruimte.

<http://www.except.nl/nl/projects/789-climate-adaptive-urban-garden>